

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce J. J., zastoupeného JUDr. Jaroslavou Ježkovou, advokátkou se sídlem Nová Paka, K. J. Erbeny 1266, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce**, se sídlem Opava, Horní náměstí 103/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 3. 2016, č. j. 31 Ad 5/2015 - 35,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 18. 3. 2015, č. j. 1633/1.30/15-3 žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký a Liberecký kraj (dále jen „oblastní inspektorát“) ze dne 22. 1. 2015, č. j. 24236/7.30/14-2, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o obnovu řízení pravomocně ukončeného rozhodnutím oblastního inspektorátu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 2082/7.72/14/14.3. Tímto rozhodnutím byla žalobci dle § 140 odst. 4 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v platném znění (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) uložena pokuta ve výši 250.000 Kč za spáchání správního deliktu dle § 140 odst. 1 písm. c) citovaného zákona.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou podanou ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále „krajský soud“), který žalobu zamítl. Žalobce namítal, že žalovaný rozhodl na základě nesprávné aplikace právních norem, neboť nezohlednil skutečnost, že vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti, existující v době původního řízení, které nemohl v původním řízení uplatnit. Za takovou skutečnost označil nález pléna Ústavního

soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13, kterým byla část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, znějící „nejméně však ve výši 250.000 Kč“ shledána v rozporu s ústavním pořádkem. Je tedy nepochybné, že citované ustanovení bylo protiústavní od samého počátku. Žalobce rovněž poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, a ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, v nichž tento soud zaujal názor k likvidačním pokutám. Dále citoval i nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2004 sp. zn. IV ÚS 582/02 a ze dne 20. 8. 2004 sp. zn. III ÚS 511/03, kterým zrušil rozhodnutí dovolacího soudu vydaná přede dnem zrušení ustanovení § 243c odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu.

Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobci byla rozhodnutím oblastního inspektorátu ze dne 19. 7. 2013, č. j. 17861/7.72/13/14.3, uložena pokuta za správní delikt podle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) ve výši 250.000 Kč. K odvolání žalobce bylo toto rozhodnutí Státním úřadem inspekce práce zrušeno a věc vrácena oblastnímu inspektorátu k dalšímu řízení. Ten znovu rozhodl dne 20. 2. 2014, pod č. j. 2082/7.72/14/14.3, a to shodně jako v předchozím zrušeném rozhodnutí. Žalobce znovu již odvolání nepodal a rozhodnutí nabylo právní moci dne 12. 3. 2014. Dne 12. 12. 2014 však žalobce požádal o obnovu řízení. Oblastní inspektorát jeho žádost rozhodnutím ze dne 22. 1. 2015, č. j. 24236/7.30/14-2 zamítl, žalobce podal odvolání a žalovaný odvolání žalobce zamítl rozhodnutím napadeným žalobou a rozhodnutí oblastního inspektorátu potvrdil.

Krajský soud konstatoval, že pokud účastník správního řízení považuje pravomocné správní rozhodnutí za vadné, má možnost podat podnět k přezkumnému řízení podle § 94 a následujících zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“), nebo požádat o povolení obnovy správního řízení podle § 100 a následujících správního řádu. Obnova řízení je určena k řešení skutkových nesprávností, zatímco přezkumné řízení slouží k nápravě nezákonností, tedy právních omylů a vad. Důvody pro povolení obnovy řízení jsou správním řádem stanoveny taxativně. V tomto smyslu nelze za novou skutečnost považovat žalobcem označený nález pléna Ústavního soudu. Institut obnovy řízení se týká výhradně otázek skutkových. Dopad citovaného nálezu Ústavního soudu je řešen § 71 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (dále „zákon o Ústavním soudu“), který vytváří prostor pro obnovu řízení pouze v trestních věcech; ostatní rozhodnutí zůstanou formálně platná, práva z nich však nelze vykonat. Žalobcem uplatněný důvod tak podmínky pro povolení obnovy řízení podle ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu nesplňuje.

Soud shledal nepatřičnými odkazy žalobce na nálezy u Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, a ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, ve kterých Ústavní soud zaujal stanovisko k pokutám likvidačního charakteru. Nemohl ovšem přezkoumávat samotnou správnost a zákonnost výše uložené pokuty, případně její likvidační charakter, ale pouze splnění podmínek pro povolení obnovy řízení, v posuzovaném případě stanovené v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Ani další, žalobcem citované nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2004 sp. zn. IV ÚS 582/02, a ze dne 20. 8. 2004 sp. zn. III ÚS 511/03, nelze na projednávanou věc aplikovat, neboť se týkají skutkově odlišných případů, nikoliv problematiky obnovy řízení.

pokračování

Kasační stížností žalobce (dále „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Uvádí, že za dříve neznámé skutečnosti, jež vyšly později najevo, považuje nález Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13. Připouští, že do pravomocného rozhodnutí lze zasáhnout jen za zcela mimořádných podmínek, zároveň však považuje za takovou mimořádnou podmínku zrušení části zákona nálezem Ústavního soudu z důvodu protiústavnosti. Krajský soud dostatečně nezdůvodnil, proč podle jeho názoru takovou skutečností nález Ústavního soudu není, pouze detailně rozebírá ustanovení § 71 zákona o Ústavním soudu. Rovněž se nevypořádal s námitkami uvedenými v žalobě k protiústavnosti zrušeného ustanovení zákona o zaměstnanosti. Krajský soud pouze uvedl, že nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2004 sp. zn. IV ÚS 582/02, a ze dne 20. 8. 2004 sp. zn. III ÚS 511/03 na posuzovanou věc nedopadají a týkají se skutkově odlišných věcí, aniž by zdůvodnil, proč tomu tak je. Jestliže se tedy krajský soud se závěry žalovaného ztotožnil, zatížil, podle stěžovatele, své rozhodnutí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Závěrem stěžovatel navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že podmínky k obnově řízení ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu nebyly splněny. Obnova řízení slouží k nápravě skutkových nesprávností, zatímco nález Ústavního soudu, na nějž stěžovatel odkazuje, takovou novou skutečností, která existovala v době původního řízení, ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu, není. Rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 2082/7.72/14/14.3 nabylo právní moci 12. 3. 2014, tedy v době, kdy předmětný nález Ústavního soudu neexistoval. Správní řízení v dané věci bylo uzavřeno pravomocným rozhodnutím více než půl roku před vydáním citovaného nálezu, který nabyl vykonatelnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů (20. 10. 2014). Nadto žalobce proti rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 2082/7.72/14/14.3 nepodal ani odvolání a nijak nerozporoval jeho správnost po stránce právní ani skutkové. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení o kasační stížnost. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Platí totiž, že nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Konstantní judikatura zdejšího soudu označuje za nepřezkoumatelné zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, popřípadě rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74

citovaná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz), respektive pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44). Zároveň je třeba zdůraznit, že úvaha o nepřezkoumatelnosti rozsudku není závislá na subjektivní představě stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Jedná se totiž o objektivní překážku, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014 – 85). Nelze též přehlédnout, že podle judikatury Ústavního soudu (viz nálezy ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08) není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek účastníků, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti vyplývajících závěrů je sama o sobě dostatečná.

V posuzované věci krajský soud vyjádřil dostatečně (byť stručně) úvahu, na jejímž základě žalobu zamítl a vyjádřil se rovněž k tomu, proč neaplikoval judikaturu Ústavního soudu, na niž odkazoval stěžovatel v žalobě. Argumentace krajského soudu je logická a srozumitelná a všechny relevantní závěry jsou z ní patrné. Rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný tedy není a není tak naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Otázka jeho věcné správnosti je rozebrána v následující části tohoto rozsudku.

Podstatou stěžovatelovy argumentace v celém průběhu řízení je jeho přesvědčení, že důvodem pro úspěšný návrh na obnovu původního řízení může být aplikace právního předpisu, který byl později zrušen pro svou protiústavnost.

K možnostem uplatnění návrhu na obnovu správního řízení se Nejvyšší správní soud podrobně v minulosti vyjádřil například v rozsudku ze dne 13. 5. 2010, č. j. 6 As 39/2009 – 74, nebo v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 As 38/2012-27. V posledně zmíněném rozsudku zdejší soud uvedl, že ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu se týká skutkových zjištění, která v době rozhodování nemohla být v řízení uplatněna bez zavinění účastníka podávajícího návrh na obnovu řízení. Tyto skutečnosti nebo důkazy tedy v době původního řízení musely nutně existovat, ale účastník je buď neznal, nebo nemohl použít. Typicky se tak může jednat o nového svědka, jehož totožnost nebyla v původním řízení známá, a který může podat nové informace o daném případě, nebo například objevení listiny, která se pokládala za ztracenou, a která osvědčuje významné skutečnosti. Novou skutečností nemůže být z tohoto pohledu právní vada správního rozhodnutí spočívající v tom, že správní rozhodnutí bylo vydáno na základě aplikace právního předpisu, který byl později shledán protiústavním. K přezkumu právních otázek (a odstranění případných právních vad rozhodnutí) slouží jiné instituty, zejména přezkumné řízení podle § 94 správního řádu, případně i správní žaloba a následná kasační stížnost.

Mimo nezbytnou argumentaci lze připomenout, že stěžovatel dostupných prostředků ochrany nevyužil, dokonce ani proti rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 20. 2. 2014 nepodal odvolání. Jak konstatoval zdejší soud v rozsudku ze dne 20. 12.

pokračování

2012, č. j. 3 As 38/2012 – 27, i ve správním právu platí klasická právní zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“ (práva náleží bdělým). Bylo tedy na rozhodnutí stěžovatele, jaké opravné prostředky použije jako obranu proti správnímu rozhodnutí o uložení pokuty a pokud se rozhodl chybně, jedná se o výsledek, který nelze přičíst nikomu jinému, než stěžovateli samotnému.

Lze tedy uzavřít, že ani kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl v posuzované věci dán. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému, který však náhradu nákladů nežádal, a případné vzniklé náklady ani jinak ze spisu nevyplývají. Nejvyšší správní soud proto náhradu nákladů nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu